

**2nd Junior High School of Intercultural Education of Elliniko
School Year 2009-10**

OUR INTERCULTURAL GARDEN

Give me dyosmos to smell, louiza and basil

For the harmonious coexistence of yesterday with today and tomorrow.

The sweet smell of our planet in the garden of our school

Οδυσσέας Ελύτης

MARINA

Δώσε μου δυόσμο να μυρίσω
λουίζα και βασιλικό
Μαζί μ' αυτά να σε φιλήσω
και τι να πρωτοθυμηθώ

Τη βρύση με τα περιστέρια
των Αρχαγγέλων το σπαθί
Το περιβόλι με τ' αστέρια
και το πηγάδι το βαθύ

Τις νύχτες που σε σεργιανούσα
στην άλληνη άκρη τ' ουρανού
Και ν' ανεβαίνεις σε θωρούσα
σαν αδελφή του Αυγερινού

Μαρίνα πράσινό μου αστέρι
Μαρίνα φως του Αυγερινού
Μαρίνα μου άγριο περιστέρι
και κρίνο του καλοκαιριού.

Odysseas Elytis

MARINA

Give me dyosmos to smell,
louiza and basil
with these to kiss you
and what can I first remember

Nobel Prize 1979

Ο Διαπολιτισμικός μας κήπος

Δώσε μου δυόσμο να μυρίσω
λουίζα και βασιλικό

Οδυσσέας Ελύτης

Αντλώντας έμπνευση απ' αυτούς τους στίχους του Νομπελίστα ποιητή, σκεφθήκαμε να αναβαθμίσουμε τον κήπο του σχολείου μας φυτεύοντας αρωματικά φυτά, δυόσμο, λουίζα, βασιλικό, μέντα και δενδρολίβανο σαν πρώτο βήμα.

Στη συνέχεια δώσαμε διαπολιτισμική διάσταση: καλέσαμε τους μικρούς μαθητές να « αναγνωρίσουν» φυτά του κήπου μας, να τα ονοματίσουν με το όνομα που έχουν στην πατρίδα τους, να βρουν παροιμίες, μύθους, ποιήματα και συνταγές (ίσως) που σχετίζονται μ' αυτά, να ρωτήσουν τους γονείς τους σε περίπτωση συγκεχυμένης γνώσης.

Ξεκινήσαμε με την τουλίπα. Προχωρήσαμε στη μέντα, στον πλάτανο, «τα ξυνά» του κήπου (λεμονιές, πορτοκαλίες), κλήματα, τις πετούνιες και τα γιασεμί. Συγκροτηθήκανε ομάδες που εργάζονται με ζήλο.

Αξίζει να τονίσουμε εδώ ότι μαθητές που παρουσιάζονται ράθυμοι και αδιάφοροι στην τάξη, στον κήπο μέσα δούλευαν εντατικά, χαρούμενα, με τη λάμψη της δημιουργίας στα μάτια. Έπλεε σε πελάγη ευτυχίας μια μικρή Ιρανή της Α' τάξης (Τάξης Υποδοχής Ι) όταν έφερε στο Γραφείο μου μια χούφτα λεμόνια από τον κήπο μας. «Μυρίζουν αλλιώς», μου είπε.

Βλέπουμε πως ο διαπολιτισμικός μας κήπος συσπειρώνει τους μαθητές μας. Αυτό μας δίνει δύναμη να συνεχίσουμε και την επόμενη χρονιά, εξειδικεύοντας περισσότερο, δίνοντας στη φύση και αντλώντας απ' αυτή

Στο σημείο αυτό θέλω να ευχαριστήσω θερμά την εμπεύστρια και «ψυχή» του διαπολιτισμικού μας κήπου κ. Γεωργία Τραμπίδου, καθηγήτρια κλάδου ΠΕ0401, διδάκτορα Πυρηνικής Φυσικής, καθώς και τη φιλόλογο κ. Αρετή Φωτοπούλου για την πρόθυμη υποστηρικτική προσφορά.

Ελληνικό, 1/05/2010

Η Διεύντρια

Μάγδα Βελτσίστα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑΣ

Η ζωή στη Γη έχει αναπτυχθεί για δισεκατομμύρια χρόνια ολοκληρωτικά μέσα στη δυναμική των οικοσυστημάτων του περιβάλλοντος. Κανένα είδος, ούτε ο άνθρωπος, δεν μπορεί να ζήσει μόνο του. Η ανθρώπινη ζωή δημιουργήθηκε, εξελίχθηκε και αναπτύχθηκε άρρηκτα συνδεδεμένη με το φυσικό περιβάλλον. Οι αρχαίοι λαοί, από τις απαρχές του πολιτισμού τους και πριν αναπτυχθούν οι επιστήμες, προσπάθησαν να ερμηνεύσουν τη δομή και λειτουργία της φύσης, τα φυσικά φαινόμενα και τις διάφορες αλλαγές.

Στις μέρες μας, το περιβάλλον βρίσκεται στο επίκεντρο του κοινωνικού, οικονομικού και πολιτικού ενδιαφέροντος αρκετών χωρών. Οι ανθρώπινες δραστηριότητες προκαλούν καταστροφές στο περιβάλλον. Ποτέ άλλοτε μια μορφή ζωής δεν έχει απειλήσει την υγεία του οικοσυστήματος όσο η σύγχρονη ανθρωπότητα. Ποτέ άλλοτε ένα μόνο είδος δεν έχει μεταβάλλει τον Πλανήτη Γη τόσο σκληρά και αμείλικτα και δεν έχει καταφέρει την οικολογική του κυριαρχία με τραγικές συνέπειες. Τέλος, ποτέ άλλοτε δεν έχει υπάρξει τόσο μεγάλη ανισορροπία μεταξύ του τι κάνουμε και τι οφείλουμε να κάνουμε.

Όλοι μας και κυρίως οι νέοι οφείλουμε ν' αντιληφθούμε ότι ο άνθρωπος δεν είναι το στέμμα της φύσης ή ο άρχοντας της Γης αλλά ένα τμήμα της φύσης. Η αγάπη, ο σεβασμός και η φροντίδα του περιβάλλοντος από τις νέες γενιές μπορεί να μειώσει σε μεγάλο βαθμό τα υπάρχοντα αλλά και μελλοντικά προβλήματα.

Η ευχάριστη και δημιουργική απασχόληση των μαθητών του Διαπολιτισμικού σχολείου μας με τον μικρό μας κήπο και τα φυτά του αποσκοπεί:

- στην αγάπη, στο σεβασμό και τη φροντίδα του σχολικού τους περιβάλλοντος και κατ' επέκταση του ευρύτερου περιβάλλοντός τους.
- στη διαθεματική προσέγγιση της φύσης.
- στην αναγωγή του περιβάλλοντος ως μιας κοινής συνιστώσας που ενώνει όλους τους λαούς στη σημερινή παγκόσμια κοινωνία μας.

Για την συνοπτική περιγραφή των δραστηριοτήτων, η δόμηση του εντύπου περιλαμβάνει

- Εισαγωγή
- Έδαφος
- Τουλίπα
- Μέντα
- Πλάτανος

Η Υπεύθυνη καθηγήτρια

Δρ. Τραμπίδου Γεωργία, Πυρηνικός Φυσικός - Ραδιοοικολόγος

Με τη βοήθεια της φιλόλογου Αρετής Φωτοπούλου

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Σχ. Έτος 2008-09 καλλιεργήσαμε αρωματικά φυτά, εδώδιμα βότανα και λουλούδια στον κήπο του σχολείου μας. Οι μαθητές τα φρόντιζαν και τα πότιζαν τακτικά. Μ' αυτή τη δραστηριότητα τα παιδιά που ζουν σ' ένα μεγάλο αστικό κέντρο διδάσκονται για τη φύση, την αγαπούν, συνειδητοποιούν τη δική τους συνεισφορά για ένα υγιές και όμορφο περιβάλλον και γνωρίζουν τη χλωρίδα της Ελλάδας.

Το Σχ. Έτος 2009-10 συνεχίστηκε η δραστηριότητα της καλλιέργειας και φροντίδας του κήπου μας, κυρίως στα πλαίσια του μαθήματος της Βιολογίας Α, με πιο ευρεία διαθεματική προσέγγιση (Χημεία, Βοτανική, Βιολογία, Μυθολογία, Λαογραφία, Λογοτεχνία, Τέχνη, Διατροφή, Λεξιλόγιο,). Με τη βοήθεια της φιλόλογου κ. Αρετής Φωτοπούλου, σας παρουσιάζουμε τη συλλογική εργασία των μαθητών των τμημάτων υποδοχής Ι, Α2 και Α3.

ΕΔΑΦΟΣ

Στο μάθημα της Χημείας Γ οι μαθητές διδάσκονται την οξύτητα (pH) του εδάφους και πόσο σημαντική είναι για την επιλογή των φυτών που θα καλλιεργήσουμε.

Γι' αυτό το λόγο, αρχικά μετρήθηκε το pH του εδάφους από διαφορετικές περιοχές του κήπου (παρτέρι, γλάστρες, ζαρντινιέρες).

Τιμές pH: 6,6,7

Τουλίπα

Οι μαθητές του Α3 φύτεψαν με μεγάλη χαρά βολβούς τουλίπας. Με ανυπομονησία παρακολούθησαν το φύτρωμα, το μεγάλωμα και το άνθισμά τους. Οι παρατηρήσεις σχετίστηκαν με το μάθημα της Βιολογίας (ανάπτυξη οργανισμών, φωτοσύνθεση, μεταφορά ουσιών στα φυτά,)

Λίγα λόγια για την τουλίπα

Βοτανική - Γεωπονία

(*Tulipa*) : Ονομασία γένους Αγγειόσπερμων Μονοκότυλων φυτών που ανήκει στην τάξη Λειριώδη (Liliales), στην οικογένεια Λειριοειδή (Liliaceae) και επίσης κοινή ονομασία τόσο ορισμένων ειδών του γένους όσο και των πάμπολλων ποικιλιών που έχουν αναπτυχθεί με υβριδισμό και επιλογή και καλλιεργούνται ως καλλωπιστικά.

Συστηματική Ταξινόμηση

Βασίλειο:	<u>Φυτά</u> (Plantae)
Συνομοταξία:	<u>Αγγειόσπερμα</u> (Magnoliophyta)
Ομοταξία:	<u>Μονοκοτυλήδονα</u> (Liliopsida)
Τάξη:	<u>Λειριώδη</u> (Liliales)
Οικογένεια:	<u>Λειριοειδή</u> (Liliaceae)
Γένος:	Τουλίπα (<i>Tulipa</i>)

Ονοματολογία

Λέγεται ότι η τουλίπα πήρε το όνομα της από το “toliban” , το κάλυμμα του κεφαλιού (τουρμπάνι) που φορούσαν οι άνθρωποι στη μέση ανατολή, το οποίο μοιάζει με τουλίπα. Δεν τεκμηριώνεται οποιαδήποτε ετυμολογική σχέση με το αρχαίο Ελληνικό *τολύπη*.

Προέλευση – Ιστορικά Στοιχεία

Πατρίδα της τουλίπας θεωρείται η Μικρά Ασία. Από εκεί εξαπλώθηκε η καλλιέργειά της σ' όλη τη Μεσόγειο. Στην περίοδο του Βυζαντίου τουλίπες καλλιεργούνταν στη Μικρά Ασία και στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. Ο βεζίρης Λαλιζάρης καλλιεργούσε στους κήπους του πάνω από 500.000 τουλίπες. Στην Ολλανδία, που εσφαλμένα θεωρείται ο τόπος προέλευσής της, καλλιεργείται από τον 16^ο αιώνα όπου τη μετέφερε ο βοτανολόγος Κάρολος Κλούσιος.

Μυθολογία

Στα βάθη της Ανατολής ήταν κάποτε ένας Πέρσης πρίγκιπας που ονομαζόταν Φαράχ. Ο Φαράχ ήταν πολύ ερωτευμένος με τη Σχιρίν. Όταν η αγαπημένη του σκοτώθηκε, ο Φαράχ έπεσε με το άλογο σ' ένα γκρεμό και αυτοκτόνησε. Το αίμα του πότισε το έδαφος και κάθε σταλαγματιά του έγινε τουλίπα. Από τότε οι τουλίπες θεωρούνται σύμβολο της απόλυτης αγάπης.

Λογοτεχνία

Η τουλίπα αποτελεί πηγή έμπνευσης στη λογοτεχνία των περισσότερων χωρών και πολιτισμών. Χαρακτηριστικά αναφέρεται το ιστορικό ρομαντικό μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου Δουμά (πατέρα) «Μαύρη Τουλίπα» που δημοσιεύθηκε το 1850 και οι «Χίλιες και μία νύχτες».

Ο Οδυσσέας Ελύτης γράφει:

Βίτσα τουλίπα μάγουλο της έγνοιας
Σπλάχνο δροσάτο της φωτιάς
Θα ρίξω ανάσκελα τον Μάη θα τον σφίξω στα μπράτσα μου
Θα τον δείρω τον Μάη θα τον σπαράξω

Ο Φεδερίκο Γκαρσία Λόρκα γράφει:

Παναγιά με τα πλουμίνια
Ολάνθιστη θεόρατη
Τουλίπα
Μεσ' στο καράβι από φως
Περνάς
Πάνω από τις πολιτείες
Την παλίρροια
Ανάμεσα σε τραγούδια θαμπά
Κι' ύστερα κρυσταλλένια

Τέχνη

Τα χρώματα και το σχήμα της τουλίπας εμπνέουν πολλά έργα στη Δυτικοευρωπαϊκή τέχνη, στην τέχνη της Ανατολής και κυρίως στην Ισλαμική τέχνη.

Φωτογραφία: Χωράφια με τουλίπες
(Από: www.blogthea.gr)

Τραπεζομάντηλο 18ος-19ος αι. Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης.

Λεξικό

Η τουλίπα στις γλώσσες των μαθητών μας

Αλβανικά: Tulipan

Αραβικά: الخزامى.

Βουλγαρικά: Лале

Ισπανικά: Tulipa

Ουγγρικά: Tulipán

Ουκρανικά: Тюльпан

Περσικά: لاله

Πολωνικά : Tulipan

Πορτογαλικά : Tulipa

Ρουμάνικα: Lalea (Tulipa)

Ρώσικα: Тюльпан

Φιλιππινέζικα: Tulipan

Ινδικά: ट्यूलिप

Μέντα

Λίγα λόγια για τη μέντα

Βοτανική - Γεωπονία

(*Mentha*) Γένος Αγγειόσπερμων Δικότυλων φυτών που ανήκει στην τάξη Λαμιώδη, οικογένεια Λαμίδες (Lamiaceae). Περιλαμβάνει 25 είδη αρωματικών ποωδών φυτών, που είναι ιθαγενή των εύκρατων περιοχών της Ευρασίας, της βόρειας Αμερικής, της νότιας Αφρικής και της Αυστραλίας.

Ονοματολογία Μυθολογία

Το όνομα μέντα προέρχεται από το λατινικό *mentha*, το οποίο με τη σειρά του προέρχεται από το αρχαιοελληνικό *μίνθη*. Συναντάται και με την ονομασία **ηδύσμος**. Η Μίνθη ήταν μια Νύμφη του υποχθόνιου κόσμου, που ο Άδης επιζήτησε να κάνει ερωμένη του. Η Περσεφόνη ή, κατ' άλλους συγγραφείς, η Δήμητρα καταδίωξε την άμοιρη και την ποδοπάτησε ή όπως λένε άλλοι, την κατακρεούργησε. Κατά τη διάρκεια του μαρτυρίου της, ο Άδης μήτε καν κινήθηκε να τη βοηθήσει. Περιορίστηκε να τη μεταμορφώσει σε ένα φυτό, που ξαφνικά φύτρωσε για πρώτη φορά στο βουνό Μίνθη της Τριφυλλίας. Είναι η γνωστή μέντα, αφιερωμένη από τότε στο θεό του σκοταδιού.

Ιστορικά Στοιχεία

Χρησιμοποιείται από την αρχαιότητα ως σήμερα σαν αρωματικό στη μαγειρική, την οινοποιία και στη φαρμακοποιία. Οι αρχαίοι Έλληνες έτριβαν το τραπέζι με δυόσμο πριν από το γεύμα. Επίσης, αρωμάτιζαν το νερό τού μπάνιου. Από τον 6ο αιώνα πρωτοσυναντώνται κρέμες καθαρισμού δοντιών με δυόσμο. Τα ποντίκια φαίνεται να αποφεύγουν τη μυρωδιά του, γι' αυτό και χρησιμοποιείται για την απομάκρυνσή τους. Στην Αρχαία Ελλάδα ο Ιπποκράτης και ο Γαληνός χρησιμοποιούσαν την μέντα κατά της δυσπεψίας, κατά των νευρικών διαταραχών, κατά των ιλίγγων, της αϋπνίας, της γαστρίτιδας, του βήχα, του κρυολογήματος, του πονόλαιμου και ως αντισπασμωδικό. Η ωραία Σεχραζάτ, που διηγούνταν στο Σουλτάνο τις ιστορίες στις Χίλιες και Μία Νύχτες, οφείλει ίσως τη ζωή της σε μερικά φλιτζάνια μυρωδάτο τσάι μέντας, που της σερβίριζαν κάθε μέρα, πριν ξημερώσει, την ίδια πάντα ώρα, για να μπορεί να συνεχίζει τις ιστορίες του Σεβάχ του Θαλασσινού και του Αλαντίν.

Λογοτεχνία-Μουσική

Η μέντα με το έντονα πράσινο χρώμα των φύλλων της και το υπέροχο άρωμά της αποτέλεσε και αποτελεί πηγή έμπνευσης στη λογοτεχνία, στο λαϊκό, δημοτικό και σύγχρονο τραγούδι.

(Στίχοι: Ν. Γκάτσος, Μουσική: Μ. Χατζιδάκις)

Εκεί που φύτρωνε φλισκούνι κι άγρια μέντα
κι έβγαζε η γη το πρώτο της κυκλάμινο
τόρα χωριάτες παζαρεύουν τα τσιμέντα
και τα πουλιά πέφτουν νεκρά στην υψικάμινο.

Κοιμήσου Περσεφόνη
στην αγκαλιά της γης
στον κόσμο το μπαλκόνι
ποτέ μην ξαναβγείς.

Εκεί που σμίγανε τα χέρια τους οι μύστες
ευλαβικά πριν μπουν στο θυσιαστήριο
τόρα πετάνε αποτσίγαρα οι τουρίστες
και το καινούργιο πάν να δουν διυλιστήριο.

Κοιμήσου Περσεφόνη
στην αγκαλιά της γης
στον κόσμο το μπαλκόνι
ποτέ μην ξαναβγείς.

Εκεί που η θάλασσα γινόταν ευλογία
κι ήταν ευχή του κάμπου τα βελάσματα
τόρα καμιόνια κουβαλάν στα ναυπηγεία
άδεια κορμιά σιδερικά παιδιά κι ελάσματα.

Κοιμήσου Περσεφόνη
στην αγκαλιά της γης
στον κόσμο το μπαλκόνι
ποτέ μην ξαναβγείς

Τέχνη

Το χρώμα και το σχήμα των φύλλων της μέντας απαντάται σε πολλά έργα λαϊκής και σύγχρονης τέχνης.

(Από: www.educandus.forumotion.com)

Μαγειρική

Η μέντα χρησιμοποιείται τόσο στα γλυκά όσο και στα φαγητά στις χώρες καταγωγής των μαθητών μας . Προσδίδει μια μέτρια γεύση. Ταιριάζει στα φρούτα αλλά και στα λαχανικά. Αρωματίζει καραμέλες και ποτά. Πολύ συχνά χρησιμοποιείται ως ρόφημα, τσάι με γεύση μέντας.

Αρωματοποιία – Σαπυνοποιία - Καλλυντικά

Το φυτό περιέχει αιθέριο έλαιο το οποίο έχει αρκετές θεραπευτικές ιδιότητες και χρησιμοποιείται ευρύτατα στη βιομηχανία αρωμάτων και καλλυντικών (σαπούνια, οδοντόκρεμες, σαμπουάν, κρέμες χεριών και προσώπου,.....).

(Από: www.phorum.gr)

Λεξικό

Η μέντα στις γλώσσες των μαθητών μας

Αλβανικά: Nenexhik

Αραβικά: نعناع

Βουλγαρικά: Мента

Ισπανικά: Menta

Ουγγρικά: Menta

Ουκρανικά: Монетний двір

Περσικά: نعناع

Πολωνικά : Mięta

Πορτογαλικά : Hortelã

Ρουμανικά: Menta

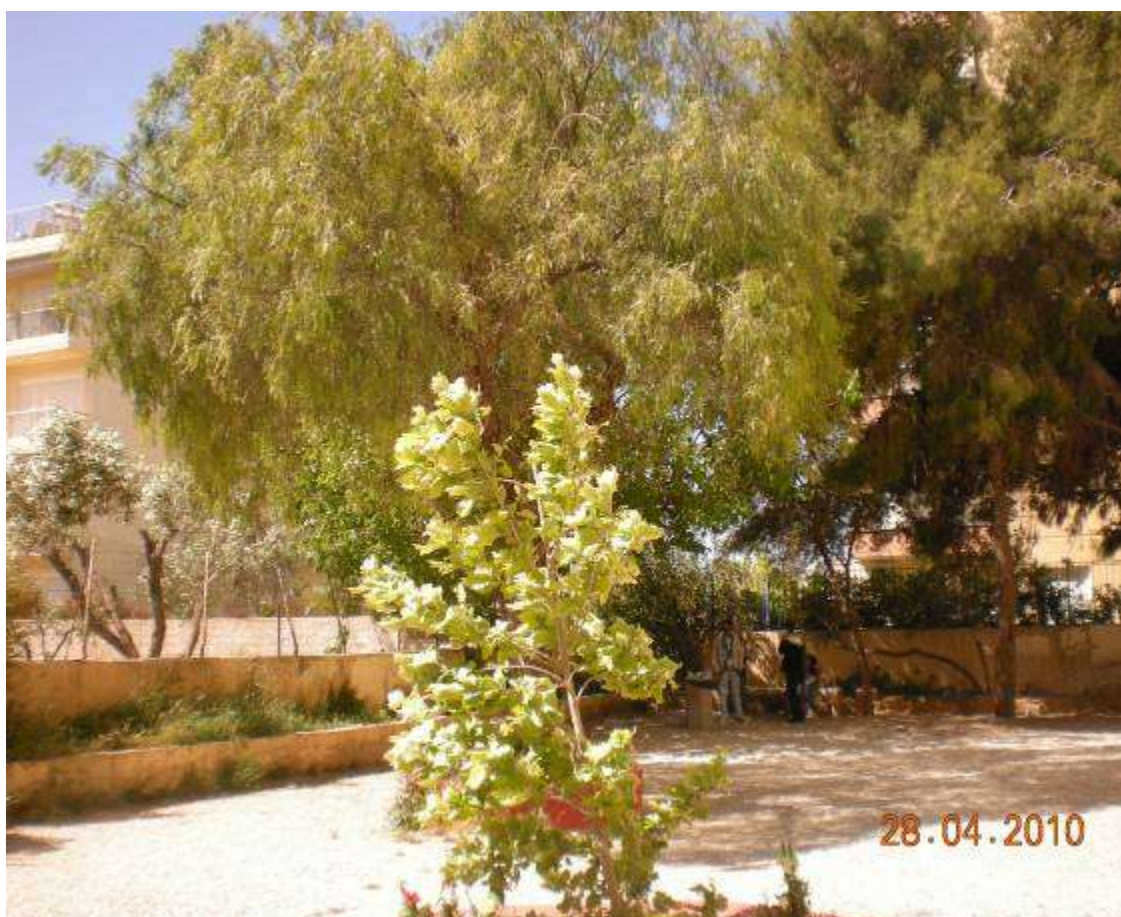
Ρώσικα : Монетный двор

Φιλιππινέζικα: Gawaan ng kuwintang metall

Ινδικά : टकसाल

Πλάτανος

Ο πλάτανος φυτεύτηκε το 2008 από τον καθηγητή Φυσικής Αγωγής κ. Δημήτρη Σγούρο με δενδράκι που μας χάρισε ο Δήμος Ελληνικού. Ευχαριστούμε το γυμναστή μας και το Δήμο και φροντίζουμε με μεγάλη αγάπη τον πλάτανό μας.

Λίγα λόγια για τον πλάτανο

Βοτανική - Γεωπονία

Γένος Αγγειόσπερμων Δικότυλων φυτών, που ανήκει στην τάξη Αμαμηλιδώδη, στην οικογένεια Πλατανίδες (Platanaceae). Περιλαμβάνει 10 είδη φυλλοβόλων δέντρων που είναι ιθαγενή της Βόρειας Αμερικής, της Ανατολικής Ευρώπης και της Ασίας. Είναι δέντρα με λεπιδώδη φλοιό, μεγάλα, παλαμοειδώς έλλοβα φύλλα και μεγάλα παράφυλλα. Στην Ελλάδα ο κοινός πλάτανος απαντά στις όχθες των ποταμών, σε ρεματιές και χαράδρες από το ύψος της θάλασσας έως και 1500 μέτρα.

Συστηματική ταξινόμηση

Βασίλειο: [Φυτά](#) (Plantae)
Συνομοταξία: [Αγγειόσπερμα](#) (Magnoliophyta)
Ομοταξία: [Δικοτυλήδονα](#) (Magnoliopsida)
Τάξη: [Αμαμηλιδώδη](#)
(Hamamelidales)
Οικογένεια: [Πλατανοειδή](#) (Platanaceae)
Γένος: **Πλάτανος** (*Platanus*)

Ονοματολογία- Μυθολογία

Σύμφωνα με την Αρχαία Ελληνική μυθολογία, η Πλάτανος ήταν αδερφή δύο πελώριων γιγάντων, των Αλωαδών, και κόρη του Ποσειδώνα. Από τον πατέρα της κληρονόμησε την αγάπη της στο υγρό στοιχείο, αφού η Πλάτανος φυτρώνει σε μέρη όπου υπάρχουν νερά, είτε στην επιφάνεια είτε στο υπέδαφος. Από τα αδέρφια της κληρονόμησε το γιγάντιο ανάστημα. Αγαπούσε πολύ τους δύο αδερφούς της η μυθική πλάτανος, και όταν εκείνοι πέθαναν νέοι, αυτή από τη θλίψη της μεταμορφώθηκε στο ομώνυμο δέντρο της πατρίδας μας, στον Πλάτανο.

Αναφορές στον πλάτανο έχουμε ήδη από την ομηρική εποχή, με την Ωραία Ελένη να αναπαύεται στη σκιά ενός πλάτανου, το Μενέλαο να φυτεύει την Μενελαΐδα πλάτανο στις Καρυνές και τον Αγαμέμνονα να θυσιάζει κάτω από τον πλάτανο της Αυλίδας. Ιστορικός είναι και ο [υπεραιωνόβιος πλάτανος του Ιπποκράτη της Κω](#), που πίστευαν ότι διατηρούνταν από την εποχή που ο Ιπποκράτης δίδασκε την Ιατρική στο Ασκληπιείο.

Άμεση σχέση με το [μύθο της απαγωγής της Ευρώπης](#) από τον Δία είχε ο πλάτανος που αναφέρει ο Θεόφραστος στη Γορτύνα της Κρήτης. Ο πλάτανος αυτός, σε ανάμνηση του θεϊκού γάμου που έγινε κάτω από τη σκιά του, δεν έχασε ποτέ τα φύλλα του.

Παράδοση:

Πολλές παραδόσεις κάνουν λόγο για «σημαδιακά», στοιχειωμένα πλατάνια. Χαρακτηριστική είναι μια παράδοση από τη Σάμο, που μπορεί να θεωρηθεί και αποτρεπτική, επειδή ζητεί να αποτρέψει από το έργο της κοπής του πολύτιμου δέντρου.

Γνωστή είναι και η βυζαντινή παράδοση για το «θαυμαστό πλάτανο», ολόχρυσο, με κάθε λογής πουλιά πάνω, δύο λιοντάρια και μουσικά όργανα, όλα ολόχρυσα.

Αξιοσημείωτο είναι ότι στο λαϊκό καλαντάρι υπάρχει και [«άγιος Πλάτανος»](#), από παρετυμολογία από τον Άγιο Πλάτωνα. Στην ημέρα της γιορτής του (18 Νοεμβρίου) αναφέρονται και μετεωρολογικές παρατηρήσεις: «Ό,τι καιρός ειν' τ' αγιού Πλατάνου, θα 'ναι όλο το χειμώνα» (Χίος), «Όπως κάνει τ' αη-Πλατάνου, θα κάνει σαράντα μέρες ύστερα» (Αιτωλία).

Πολλά χωριά και τοποθεσίες οφείλουν τα ονόματά τους στο δέντρο αυτό, όπως Πλατανόβρυση, Πλατάνα, Πλατανάκια, Πλάτανος και άλλα.

Λαογραφία:

Ο προστατευτικός όγκος του πλατάνου πάνω στους ανθρώπους στην κοινωνική ζωή τους (χώρος συναθροίσεων, διασκεδάσεων και ξεκούρασης), η συμπαρουσία του με το ανεκτίμητο νερό (πβ. Παροιμία : «Σαν δεις πλάτανο ή βάτο, τρέχει και νερό από κάτω»), τον κατέστησαν σύμβολο ζωής και λεβεντιάς, δέντρο ευλογημένο από το Χριστό.

Πλάτανος και δημοτικά τραγούδια:

Συχνή είναι η αναφορά του πλατάνου στα κλέφτικα τραγούδια:

«Κάθοντ' οι κλέφτες, κάθονται, στον πλάτανο 'ποκάτω...».

«Ο Κωνσταντίνος ο μικρός κι ο Αλέξης ο αντρεωμένος
και το μικρό βλαχόπουλο, ο καστροπολεμίτης
αντάμα τρων' και πίνουνε και γλυκοκουβεντιάζουν
κι αντάμα έχουν τους μαύρους των στον πλάτανο δεμένους.»

“Καλώς ανταμωθήκαμεν εμείς οι ντερτιλήδες,
νά κλάψουμε τα ντέρτια μας κα τα παράπονά μας.
Πάλε καλές αντάμωσες. πάλε ν' ανταμωθούμε
στον Άγιο Λια στον πλάτανο, ψηλά στην Κρύα Βρύση.”

“Τρία πλάτανα, τα τρία αράδα αράδα,
κι ένας πλάτανος παχύν ήσκιον οπόχει!

Παροιμίες:

«Ο πλάτανος θέλει νερό κι η λεύκα θέλει αγέρα.»
«Όταν δεις πλάτανο και βάτο έχει και νερό αποκάτω.»
«Χαιρέτα μου τον πλάτανο και την κρύα βρυσούλα.»
«Όπου πλάτανος εκεί νερό»

Μια ευχή ροδίτικη αναφέρεται στη μακροβιότητα του δέντρου και συγκεκριμένα του πλατάνου της Κω:

«Τ' αντρόγυνο που κάναμε να ζει και να γεράσει
και σαν τον πλάτανο της Κως να γεροντοκλωνιάσει

Χρησιμότητα

Είναι δέντρο αρκετά χρήσιμο. Το ξύλο του χρησιμοποιείται πάρα πολύ στην ξυλοβιομηχανία, στην κηρωτοποιεία στην ξυλογλυπτική, στην υποδηματοποιία (τακούνια, ξυλοπέδιλα κ.α.), στην χαρτοποιία που είναι περιζήτητο σαν χαρτοπολτός κ.λ.π. Δεν είναι όμως το ξύλο του κατάλληλο για καύσιμη ύλη και δεν δίνει κάρβουνα ούτε είναι κατάλληλο για την σιδηρουργία.

Ο πλάτανος χάρη στην μεγαλοπρέπειά του χρησιμοποιείται ευρύτατα για καλλωπιστικούς σκοπούς, είτε για την δημιουργία δεντροστοιχιών, είτε για να εξωραΐζει τις πλατείες σε κωμοπόλεις και χωριά, πάντοτε κοντά σε νερά πηγών ή σε γραφικές βρύσες

Φυσική

Το ξύλο του πλατάνου είναι πολύ καλός αγωγός του ηλεκτρισμού γι' αυτό προσβάλλεται εύκολα από κεραυνούς. Υπάρχουν παραδείγματα πλατάνων που κεραυνοβολήθηκαν κάτω από ουρανό σχεδόν αίθριο. Για τούτο πρέπει να αποφεύγει κανείς να κάθετε κάτω από πλατάνια σε ώρα καταιγίδας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος Λαρούς Μπριτάννικα, Εκδοτικός Οργανισμός Πάπυρος
2. [www. el. wikipedia.org](http://www.el.wikipedia.org)
3. [www. wapedia.mobi/el/Μέντα](http://www.wapedia.mobi/el/Μέντα)
4. Κ.Ρωμαίος, *Ελλάς, Λαογραφία-Γεωγραφία*, Εκδ. Γιοβάνη
5. [www. e-xios.gr](http://www.e-xios.gr)
6. [www. fysi-farmakeio.blogspot.com](http://www.fysi-farmakeio.blogspot.com)
7. Νικόλαος Πολίτης, *Εκλογαί από τα τραγούδια του ελληνικού λαού*, εκδ. Εστίας
8. Νικόλαος Πολίτης, *Παροιμίες*, εκδ. Εστίας
9. Δημ. Λουκόπουλος, *Νεοελληνική Μυθολογία. Ζώα - Φυτά*